



# Podstawowe fakty na temat monitorowania i oceny

Ocena wpływu działań oraz ewaluacja procesu planowania mobilności





## Monitorowanie i ocena – wyzwanie w pigułce

Działania w zakresie monitorowania i oceny dostarczają danych na temat postępów w realizacji procesu rozwoju Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) oraz wpływu działań polityki transportowej. Działania te są przeprowadzane przed, w trakcie i po wdrożeniu działań transportowych. Zapewnienie regularnych informacji dla decydentów, potencjalnych instytucji finansujących i lokalnych interesariuszy, może pomóc wykazać, że plan SUMP zapewnił, lub zapewni w przyszłości, korzyści dla społeczeństwa. Ponadto pokazuje, czy plan ma dobry stosunek jakości do ceny, czy warto go kontynuować, lub też czy wymaga modyfikacji, by odnieść sukces.

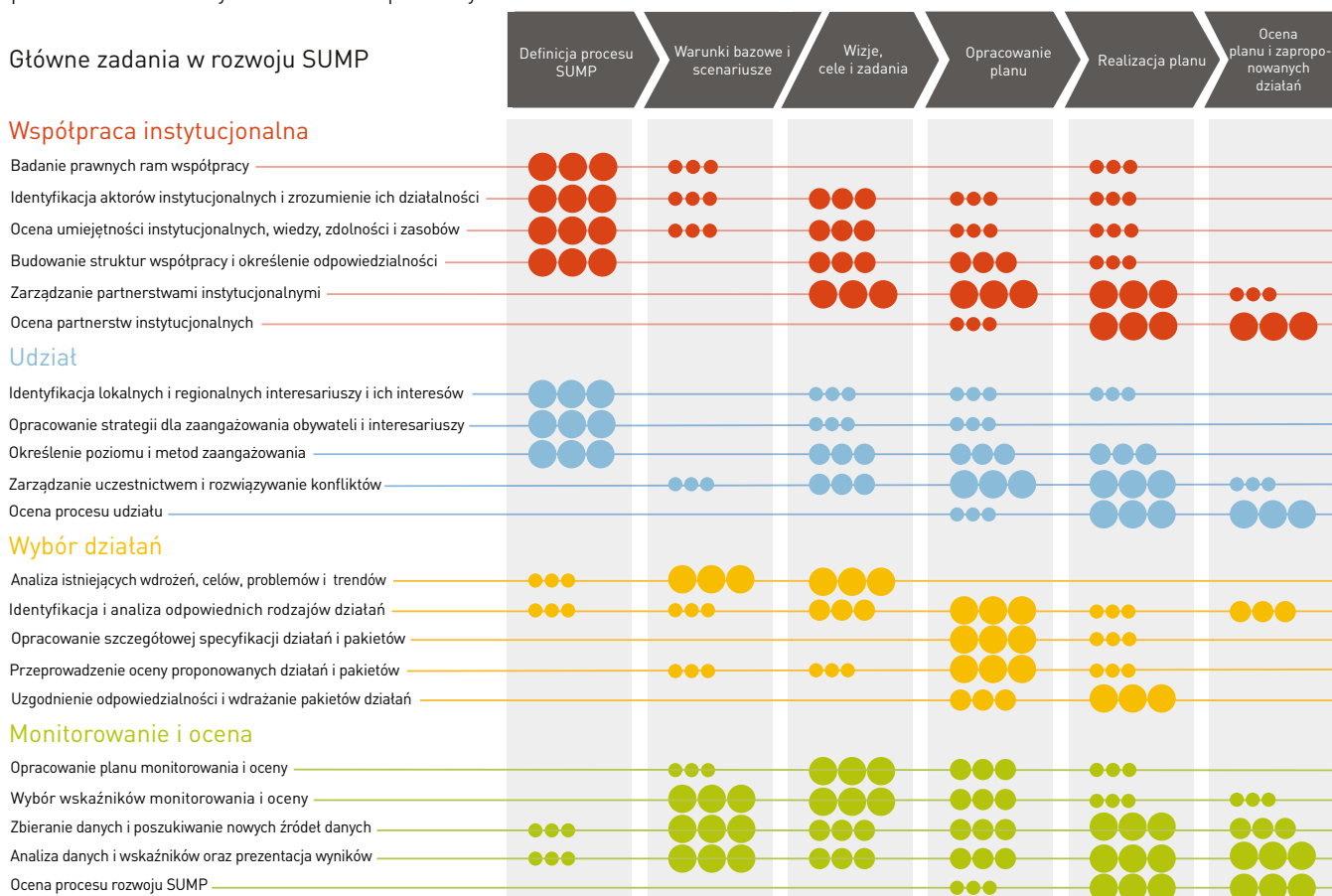
Systematyczne monitorowanie i ocena zwiększa efektywność procesu planowania i realizacji działań, przyczynia się do optymalizacji wykorzystania zasobów oraz dostarcza empirycznych dowodów dla przyszłego planowania i oceny działań transportowych.

Typowe wyzwania dla efektywnego wykorzystania monitorowania i oceny to

- brak doświadczenia;
- ograniczone zasoby finansowe i kadrowe;
- braki wiedzy technicznej w odniesieniu do określania wskaźników wydajności, pozyskiwania, gromadzenia, przetwarzania i interpretacji danych;
- nieefektywne praktyki w monitorowaniu i ocenie.

Aby rozwiązać te problemy, podstawowe zalecenia dotyczące procedur w kontekście wyboru wskaźników, komunikacji i oceny procesu, można wynieść z dotychczasowych doświadczeń, które są pokazane na następnym stronie. Rysunek 1 ilustruje sposób w jaki działania monitorowania i oceny są wpisane w rozwój SUMP.

### Główne zadania w rozwoju SUMP



©Rupprecht Consult, 2016

- Potencjalne działania
- Zalecane działania
- Kluczowe działania

Proces SUMP jest sekwencją faz od definicji procesu planowania do dokonania oceny planu i działań. Wykres przedstawia kluczowe zadania SUMP dla organów planistycznych, związane z czterema wyzwaniami.

Współpraca instytucjonalna i uczestnictwo są ciągłymi, horyzontalnymi działaniami, które powinny rozpocząć się wcześniej, w trakcie fazy planowania procesu SUMP. Wybór działań, jak również monitorowanie i ocena, są szczególnie

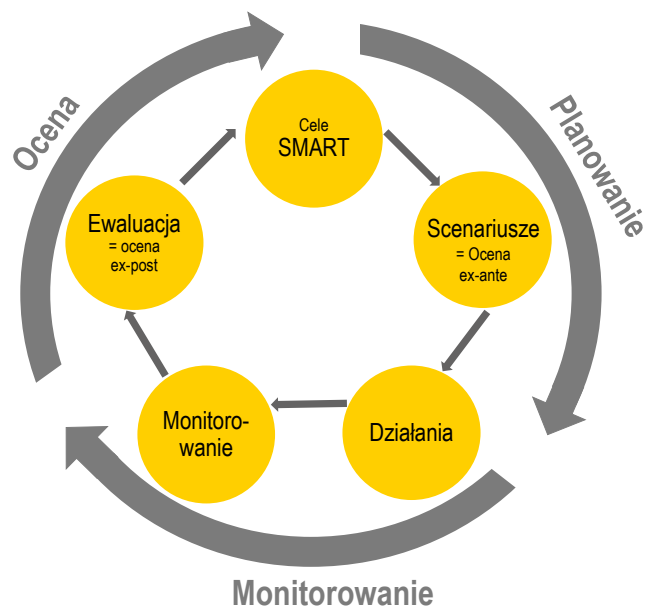
istotne w kolejnych analitycznych i technicznych fazach planowania. Wykres odzwierciedla przygotowanie i rozwój Zrównoważonego Planu Mobilności Miejskiej po raz pierwszy. Rewizja i aktualizacja SUMP powinna opierać się na istniejących strukturach.

Kluczowe zadania w procesie rozwoju SUMP, Źródło: Rupprecht Consult, 2016



## Zapewnij przejrzyste procedury dla monitorowania i oceny

Plan Monitorowania i Oceny powinien zostać opracowany podczas wczesnych etapów procesu SUMP. Zawiera on podstawowe pytania związane z oceną i monitorowaniem oraz opisuje sposób, jak, które i kiedy działania monitorowania i oceny będą prowadzone, kto jest za nie odpowiedzialny, jakie zasoby są niezbędne i kto będzie w tym procesie uczestniczyć. Pomaga to zapewnić dostateczne zasoby, unikać niepotrzebnego wysiłku w celu zebrania danych, poprawia akceptację i przyczynia się do dobrego zarządzania projektem w trakcie procesu SUMP. Dobrej jakości procesy zarządzania danymi są podstawą solidnego rozwoju i realizacji SUMP. W ramach projektu CH4LLENGE, opracowano Szablon Planu Monitorowania i Oceny, który może być wykorzystany przez planistów transportu w miastach.



Monitorowanie i ocena SUMP  
Źródło: City of Dresden

## Określ kontekst dla monitorowania i oceny

Przed zaprojektowaniem działań monitorowania i oceny, konieczne jest uzyskanie jasności co do zamierzonych efektów, w postaci dobrze zdefiniowanych celów planowania, jasno zdefiniowanej listy problemów oraz głównych strategii i działań na rzecz osiągnięcia tych celów. Obejmuje to definicję scenariusza bazowego, który opisuje jak warunki w regionie miasta wyglądałyby bez planu SUMP.

W tym celu należy włożyć wysiłek w prace nad wizualizacją i prezentacją danych w zwartej, i wszechstronnej formie.

## Oceń proces i plan SUMP

W ramach projektu CH4LLENGE opracowano Narzędzie Samooceny SUMP w celu umożliwienia organom planującym sprawdzenie i wykazanie zgodności ich planu mobilności z koncepcją SUMP Komisji Europejskiej.

## Określ przejrzyste wskaźniki i cele

Systematyczne podejście do doboru wskaźników pozwala na identyfikację kluczowych wskaźników odzwierciedlających cele SUMP, jak również wskaźników pomocniczych dla dogłębnej analizy osiągnięć planu. Potencjalne listy wskaźników i wskazówki dotyczące ich wyboru są dostępne w Podręczniku Monitorowania i Oceny. Ustalanie celów pozwala określić sposób oceny stopnia osiągania zamierzeń. Jeśli wskaźniki i cele są dobrze zdefiniowane, decydenci i opinia publiczna mogą łatwo je zrozumieć i mogą stać się one zachętą do osiągania lepszych wyników.

## Komunikuj wyniki w sposób efektywny

Przejrzyste i skuteczne komunikowanie danych oraz wyników jest ważne dla zwiększenia poziomu zrozumienia potencjalnych korzyści działań SUMP.

## Czy chcesz dowiedzieć się więcej?

Dalsze informacje i różne lokalne przykłady przypadków można znaleźć w **Podręczniku Monitorowania i Oceny!**



Aby uzyskać więcej informacji, można również dotrzeć do nas na stronie [www.eltis.org](http://www.eltis.org) i [www.sump-challenges.eu](http://www.sump-challenges.eu)

Niniejsza broszura została opracowana w ramach Europejskiego projektu **CH4LLENGE “Odpowiedź na kluczowe wyzwania planowania zrównoważonej mobilności (SUMP)”**, współfinansowanego przez Komisję Europejską i koordynowanego przez Rupprecht Consult.

Konsorcjum CH4LLENGE składało się z następujących partnerów: Rupprecht Consult (DE), Institute for Transport Studies, University of Leeds (UK), Politehnica University of Timisoara (RO), Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia (SI), The Association for Urban Transition (RO), Promotion of Operational Links with Integrated Services, Polis (BE), Union of the Baltic Cities, Sustainable Cities Commission (FI), FGM-AMOR (AT), Miasto Amiens (FR), Miasto Drezno (DE), Miasto Ghent (BE), West Yorkshire Combined Authority (UK), Miasto Brno (CZ), BKK Centre for Budapest Transport (HU), Miasto Kraków (PL), Miasto Timisoara (RO), Miasto Zagreb (HR).

### Więcej informacji

European Platform on Sustainable Urban Mobility Plans

[www.eltis.org/mobility-plans](http://www.eltis.org/mobility-plans)

E-mail: [enquiries@mobilityplans.eu](mailto:enquiries@mobilityplans.eu)

European Commission  
Directorate-General for Mobility and Transport  
Unit C.1 - Clean transport & sustainable urban mobility  
Rue Jean-André de Mot 28  
B-1049 Brussels

Autorzy ponoszą pełną odpowiedzialność za treść niniejszej witryny publikacji. Treść ta niekoniecznie odzwierciedla stanowisko Unii Europejskiej. EASME ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wykorzystanie informacji zawartych w tych treściach.

Kontrakt: CH4LLENGE – Odpowiedź na kluczowe wyzwania planowania zrównoważonej mobilności miejskiej, Umowa o dofinansowanie nr IEE/12/696/SI2.644740  
Tytuł: Podstawowe fakty na temat monitorowania i oceny: ocena wpływu działań oraz ewaluacja procesu planowania mobilności  
Wersja: Marzec 2016  
Autorzy: Astrid Günemann, Institute for Transport Studies, University of Leeds  
Współpracownicy: Kerstin Burggraf, City of Dresden; Susanne Böhler-Baedeker, Miriam Lindenau, Rupprecht Consult; Mojca Balant, Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia, UIRS; Thomas Mourey, Polis  
Projekt graficzny: Laura Sarlin, Union of the Baltic Cities Sustainable Cities Commission  
Zdjęcie na okładce: Harry Schiffer / [www.eltis.org](http://www.eltis.org)

Broszura nt. Monitorowania i Oceny została oryginalnie napisana w języku angielskim i przetłumaczona przez Armus Polska sp z o.o. Angielską wersję broszury można pobrać ze stron [www.eltis.org](http://www.eltis.org) oraz [www.sump-challenges.eu](http://www.sump-challenges.eu).

Publikacja ta jest przedmiotem prawa autorskiego Konsorcjum CH4LLENGE i jego autorów i współautorów: Institute for Transport Studies, University of Leeds, City of Dresden, Rupprecht Consult Forschung & Beratung GmbH, Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia, UIRS oraz Promotion of Operational Links with Integrated Services, Polis.

